

חטופים קלוד ואדה רוזנקוביץ
 „העוזרים החוטרים היו מסוכנים“

חטוף נועם רוזנקוביץ
 „הגרמניה היתה מרושעת“

במוצאי־שבת היתה אווירה מיוחדת בין קרב החטופים, מבלי שאיש יכול להסביר זאת. „הרגשנו שהעניין עומד להסתיים. היתה אווירה רגועה ושקטה“ הוא מספר. „כולם שכבו לישון עד השעה שבה נשמעו היריות.“

המתח בא

רק למחרת

מעתי יריות די קרובות. והתי־עוררתי. אמה ואני נשכנו מייד על הילדים, לגונן עליהם. לא שמעתי פיצוצים קודם ליריות. אלה הפיצוצים שהרימו את המיגים באוויר. מבחוק בקעו קולות נפץ של רימונים והיריות היו קרוי בות מאד, ואפילו חדרו לתוך החדר. פחדתי. פחדתי נורא. למרות האור שדלק כל הלילה, היה החדר שחור מעשן ואבק. כמה שמכות החלו לבעור, והעשן שלהן השחיר את האוויר עוד יותר.

„אני לא ידעתי מה לחשוב. לא חשבתי שזה ישראלים, אבל גם לא חשבתי שהי חוטפים התחילו להרוג בנו. פתאום פרץ בעד הפתח חייל שדיבר אלינו עיברית, ואז הבנתי הכל. הוא נתן לנו הוראות לשכב, וניסה להרגיע אותנו. היה קשה. היריות, ההתפוצצויות, זעקות הפצועים וצעקות הפחד, היקשו על מילוי בקשתו של החייל להירגע.“

כשהגיע ההרוקס של קלוד לישראל,

ראשי־הממשלה ושר־הביטחון נפגשו עם החוטרים, שעסקו באכילה ושתייה הר־חק מן האמון הסוער והבלתי־מאורגן בי־בסיס שליד לוד.

היום הראשון לשיבה ארצה עבר על מישפחת רוזנקוביץ כחלום. רק ביום השני הם החלו חשים לפתע במתח ובעייפות. „היום זה בא לי.“ סיפר קלוד ביום השני השביעי. „אתמול לא הרגשתי כלום, אבל היום אני מטושטש.“

ולאמה היתה רק בעייה אחת: „אין לי די אגרסלים לשים בהם את כל הפרחים שמגיעים אלינו הביתה.“

ויכוחים אם ממשלת ישראל צריכה להיע־נות לדרישת החוטפים לשחרר את הפי־דאיון הכלואים בישראל או לא. „היו בינינו כאלה, שלמרות שהחרב היתה מונחת על צווארם, לא השלימו עם כניעה לסחטנות. אולם הרוב חשבו שכדאי היה להיענות למיקצת מהדרישות, אם־כי בשום אופן לא לכולן. רצינו שישחררו אותנו תמורת כמה פידאיון, ולא־ידווקא אלה שהחוטפים דרשו.“

לקלוד ולמישפחתו ברור, כי היה שיתוף־פעולה מלא בין שילטונות אוגנדה לבין החוטפים. „האוגנדים הסתובבו חופשי, שיחקו בקלפים עם החוטפים ושמרו עלינו מבחוק. יחד עם החוטפים, קצינים בכירים של צבא אוגנדה היו ידידותיים ביותר עם החוטפים. למי שהיה שם, אין ספק שאמין שיתף פעולה עם החוטפים.“

למרות ההצדקה המוסרית, ניסו החטרי־פים לדחות את מישלוח המיכתב. הם הודיעו לאמין שהם צריכים לחשוב ולשי־קול. בערב ביקשו החוטפים את המיכתב, ואז ענה להם אילן שדרושות עוד הבהרות מאמין. רק כאשר דרשו זאת החוטפים שוב, ובתוקף, מסר המיכתב לידיהם. אחת הפרשות המוזרות בהתנהגות הישי־ראלים היתה פרשת מחיאות־הכפיים לאמין. „אחרי הפעם הראשונה שמחאו לו כפיים, אני נדהמתי.“ מספר קלוד. „דיברנו על זה אחר־כך ואומנם, בפעם השנייה היו כבר מחיאות־הכפיים קלושות. אבל כשי־בפעם השלישית ענה אלינו אמין ופתח בשלום בעיברית, אז היו שוב מחיאות־כפיים סוערות.“

למרות שלחטופים היה חשוב מכל לצאת מהפרשה בחיים, התנהלו ביניהם

אלה, בהתחשב באווירה המיוחדת ששררה אז, היו הרבה יותר ממפחידות.“

אך ההפרדה בין ישראלים לבין לא־ישראלים לא היתה מוחלטת. אל נושאי הדרכון הישראלי ובעלי הדרכונים הכפרי־לים צורפו עוד שני זוגות. היו אלה יהודים לא־ישראלים. החוטפים שמו לב לכי־פות שעל ראשיהם של הגברים, והבחינו כי בדרך, עוד כשהמטוס היה באוויר, הם הניחו תפילין. עובדה זו הספיקה, כדי לצרף אותם אל הישראלים.

למרות האחדות בין הישראלים, הקבוי־צה לא היתה כולה מיקשה אחת, מספר קלוד. „היו אנשים נחמדים, אבל היו גם כאלה שלא הייתי בוחר בהם כחברים שלי. דורה בלוך, האשה הקשישה שנשארה באוגנדה, אחרי שימים אחדים לפני השיחי־רוך הובהלה לביית־חולים, היתה נהדרת. למרות גילה, היא התנהגה הרבה יותר טוב מכפי שמישהו צעיר מגנה בהרבה היה מתנהג.“ דורה בלוך היתה בדרכה יחד עם בנה, אילן הריטוב, לחתונה בנה השני, העיתונאי דני בלוך, בארצות־הברית.

גם אילן הוא אישיות בלתי־רגילה. ללא בחירות, נוצר מין כזה ועד פנימי, שהיה מחליט את ההחלטות וקובע מה לעשות. אילן היה בין המחליטים, ומונה גם להיות הדובר שלנו בשיחות עם אידי־אמין.“

מחיאות־כפיים

לאידי

אידי אמין עצמו היווה הווי־חורתי־ונשנית לחטופים, והופעו־התמנה המתוחה.

מטוס ואמבולנס

היה זה יותר מסמלי שעל האמבולנס שהמתין למטוסי ההרקולס בבסיס חיל־האוויר ליד לוד, נשא על דלתותיו כתובת שהצביעה על כך שהוא נתרם על־ידי פליטי שואה. „אייאפשר היה להימנע מהאסוסיאציה המבהילה של סלקציה במחנה־ריכוז, כאשר הפרידו את הישראלים.“